

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (22)

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Dossiernummer
240447

Enligt sändlista

Beslut om bildande av Kaskeluoktlidens naturreservat i Storumans kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet Kaskeluoktliden beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Fakta om naturreservatet

Namn	Kaskeluoktliden
Dossiernummer	2402447
NVR-id	2061441
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	15 km NV om Storuman
Mittkoordinat	582282, 7225915 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Sveaskog Förvaltnings AB
Fastigheter	Storumanskogen 1:1
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	1500,7 hektar
Areal skogsmark	1200,5 hektar
- varav nedan fjällnära gränsen	552,3 hektar
- varav ovan fjällnära gränsen	648,1 hektar
Areal produktiv skog	939,7 hektar
Areal öppen våtmark	217,2 hektar
Areal övrig öppen mark	81,1 hektar
Areal vatten	2 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa områdets värdefulla naturmiljöer i form av till stora delar urskogsartade höglägesgranskogar samt dess sjöar och vattendrag, våtmarker och andra öppna marker. Områdets helhetsvärden i form av ett stort sammanhängande naturlandskap med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är mer påverkat av dikning, flottledsrensning eller främmande arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker och skog
- bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat i vägkanter och annan öppen mark
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Kaskeluoktlidens naturreservat är ett område med höga bevarandevärden kopplat till dess naturvärden och även dess värden för friluftslivet. De höga naturvärdena är främst knutna till områdets urskogsartade granskogar som innehåller rikligt med naturskogsstrukturer som gamla, ofta mycket grova träd med hänglavar och rikligt med grov död ved i olika nedbrytningsstadier. I området förekommer ett stort antal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter som ostticka, doftticka och sprickporing. Skogarna i reservatet har till stor del en obefintlig till låg påverkansgrad men genom delar av området syns spår av plockhuggning och längs reservatets yttergränser finns mindre

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

arealer ungskog. I reservatet ingår också ett större våtmarksområde främst bestående av sluttande starrkärr med höga naturvärden.

I området finns också öppen mark i ledningsgator och vägkanter som har potentiell betydelse för pollinerande insekter och andra skyddsvärda arter.

Reservatet erbjuder höga upplevelsevärden och goda möjligheter att uppleva och nyttja orörd natur genom bärplockning, fiske, svampplockning och annat.

I området finns viktiga livsmiljöer för många skyddsvärda arter som är beroende av naturskogar och andra värdefulla naturmiljöer. Sådana områden blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande delar av det ursprungliga naturlandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Området har hydrologisk och fysisk påverkan på våtmarker och även vattenmiljöer kan vara påverkade. I området finns också exploaterade miljöer som kan vara lämpliga för arter med krav på återkommande slåtter. Därför så kan ett bevarande och en utveckling av områdets naturvärden gynnas av naturvårdande skötsel. Att området ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för besökare.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom reservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna för att bevara och, genom skötselåtgärder, utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. uppföra stängsel, staket eller hägnad,

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

3. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro eller brygga,
4. anlägga ledning eller rör,
5. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
6. tippa, dumpa eller anordna upplag,
7. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
8. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. inplantera för området främmande arter,
10. anlägga eller bedriva akvakultur av djur, växter eller andra organismer, som exempelvis fiskodling,
11. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringssämnen, jordförbättringsmedel eller kalk.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

12. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt eller i samband med organiserad friluftslivsverksamhet,
13. utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön, såsom iläggning av sten och borttagande av vandringshinder.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

3. anläggande och underhåll av parkeringsplats, stuga, koja, vindskydd, eldstad, led, spång eller bro.
4. skötselåtgärder för bevarande och synliggörande av för friluftslivet intressanta besöksmål, inklusive forn- och kulturlämningar, genom plantryckning samt röjning och fällning av buskar och träd,
5. skötselåtgärder för att bibehålla eller skapa öppna miljöer och för att gynna skyddsvärda arter i vägkanter, kraftledningsgator och annan öppen mark genom stängsling, sådd, plantryckning; genom klippning eller röjning av buskar, träd och annan vegetation; genom att skada träd eller tillföra av död ved; genom dämning och igenläggning av diken samt genom slåtter, bete eller annan markstörning,
6. skötselåtgärder i skog för hydrologisk återställning genom röjning av buskar och träd samt dämning och igenläggning av diken,
7. skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd, dämning och igenläggning av diken, slåtter, bete eller annan markstörning,
8. fysisk och hydrologisk återställning i sjöar och vattendrag genom att ta bort vandringshinder, återföra upprepade block och sten, öppna avstängda sidofårar, etablera lekområden för fisk, återställa igenslammade bottenar eller tillföra död ved,
9. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
10. skötselåtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas,
11. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda kvistar för att använda till lågereld,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snökoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka).

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut, samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning,
- c) normalt underhåll av väg och vägområde. Träd som fallit eller hotar att falla över väg eller vägområde får fällas men ska lämnas i naturreservatet,
- d) drift, underhåll, reparation av ledning och ledningsgata inom ramen för befintlig koncession, ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt, inklusive nödvändiga avverkningar i ledningsgata och sidoområde samt de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna,
- e) uppförande av sittplats och bänk, grillplats, vindskydd, skoterbro, brygga eller liknande anläggning som ersättning för befintlig anläggning. Den nya anläggningen ska ha motsvarande funktion, användningssätt, storlek och

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

läge som den borttagna anläggningen. Åtgärden ska ske i samråd med Länsstyrelsen,

- f) slyröjning, kvistning och kapning av liggande träd för underhåll av befintliga stigar och skoterleder,
- g) uppförande av jakttorn,
- h) kvistning eller röjning av sly för tillskapande och upprätthållande av sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- i) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin med stöd av 1 § terrängkörningsförordningen. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- j) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd från föreskrifterna.

Ärendets beredning

Kaskeluoktliden (Gaskeloektentjuvvelge) naturvärdesinventerades av Länsstyrelsen i inventeringen av Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar (SNUS) 2003-2004 och konstaterades då hysa höga naturvärden. Till följd av SNUS-inventeringen avsattes större delen av Kaskeluoktliden av Sveaskog som ett större hänsynsområde. 2023 tecknades en överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Sveaskog om långsiktigt skydd av skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog. Överenskommelsen omfattade i Västerbottens län 39 områden om totalt ca 12 400 hektar produktiv skogsmark, däribland Kaskeluoktliden.

Denna överenskommelse var ett led i genomförandet av ett regeringsuppdrag till Naturvårdsverket om att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog. Uppdraget hade sin grund i proposition 2021/22:58, Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och ökade incitament för naturvärden i skogen med frivillighet som grund vilken baseras på Skogsutredningen 2020. Skogsutredningen sammanställde bland annat den inventering av värdefulla fjällnaturskogar på statens innehav som genomfördes av länsstyrelserna fram till och med 2020. Efter inventeringen redovisades de värdefulla fjällnaturskogarna till Skogsutredningen som föreslog att staten bör

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

vara en föregångare och att de statliga skogarna därmed skulle få ett formellt skydd.

Överenskommelsen avsåg huvudsakligen naturskogarna enligt Skogsutredningens betänkande. I samråd mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och berörda länsstyrelser har områdena setts över, detaljavgränsats och i vissa fall fått justerade och mer ändamålsenliga gränser i förhållande till befintligt skydd och angränsande skyddsvärda skogar.

Naturrestatet ligger inom Vapstens samebys renbetesmarker¹. Inför remiss har Vapstens-, Grans-, Ubmeje tjeälldie- och Rans sameby samt Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund och Landsförbundet Svenska Samer beretts möjlighet till konsultation i enlighet med 2 § lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Länsstyrelsen har därefter i september 2023 genomfört konsultation med Vapstens sameby, Grans sameby, Sametinget och Landsförbundet Svenska Samer.

Länsstyrelsen har också under hösten 2023 fört dialog med Storumans och Sorsele kommun. Sorsele kommun (Suorsán tjeälldie) /Storumans kommun (Luspie) är sedan 2010 förvaltningsområde för det samiska språket^{2,3}.

Yttranden från remissinstanser och länsstyrelsens beaktande av inkomna synpunkter

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

Statkraft Sverige AB skriver i sitt yttrande 2024-03-14 att de planerar att lämna in en tillståndsansökan enligt 9 och 11 kap. miljöbalken för vindkraftparken Vallträskhobben under våren 2024. Enligt deras planer kommer inga vindkraftverk att placeras inom eller beröra reservatet. För framkomligheten till vindkraftverken kan en ny väg behöva anläggas. Statkraft Sverige AB föreslår att naturrestatets yttergränser justeras eller att beslutet utformas med undantag för anläggning av väg och nödvändiga avverkningar inom ett område.

Länsstyrelsens kommentar: Vindkraftsparken ska prövas i enlighet med miljöbalken och annan lagstiftning. Det innebär att det kan bli förändringar i

¹ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

² 6 § Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

³ Sorsele kommun 2001. Mål och riktlinjer i arbetet som samisk förvaltningskommun. Fastställd av kommunfullmäktige 2021-02-22.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

utformningen av den planerade vindkraftsparken. Länsstyrelsen anser att generella undantag från föreskrifterna inte är lämpligt när den slutliga omfattningen och läget av vägar inte är känt. Däremot kan Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 7 § och 7 kap. 26 § miljöbalken, medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och är förenligt med föreskriftens syfte.

Svenska kraftnät framhåller att det för deras verksamhet är viktigt att ledningsrätter och övriga befintliga rättigheter respekteras. Inom ledningsrätterna kan underhåll, breddning och ombyggnationer behöva göras nu och i framtiden. Svenska kraftnät poängterar att det är viktigt att gällande regler för elsäkerhet vid kraftledningar följs vid ex. stängsling och kräver samråd inför åtgärder i närheten av kraftledningar.

Länsstyrelsens kommentar: Undantag d) medger breddning samt ombyggnation inom en vid tidpunkten för genomförandet gällande koncession, ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt. Innan genomförande av skötsel- och förvaltningsåtgärder i naturreservatet gör Länsstyrelsen en mer detaljerad planering med hänsyn till förekomst av arter, kraftledningar, byggnader m.m. Vid åtgärder i och i närheten av befintliga anläggningar tas kontakt med berörda aktörer.

Statens Energimyndighet avstyrker den del av Kaskeluoktlidens naturreservat som överlappar området av riksintresse för vindbruk (ID-53).

Länsstyrelsens kommentar: Statkraft Sverige AB har pågående planer på vindkraft i området kring naturreservatet, och inför remiss har Länsstyrelsen skickat underlag till dem kring reservatets planerade utformning. Det finns samsyn mellan Länsstyrelsen och Statkraft kring vilka delar som är lämpliga respektive olämpliga för vindkraftsexploatering. De delar av projektområdet som överlappar Kaskeluoktlidens naturreservat har av Statkraft exkluderats ur projektområdet på grund av de höga naturvärdena. Utanför naturreservatet fortsätter Statkraft att planera och projektera för vindkraft. Därmed tillgodoses både naturvårdens och vindkraftens intressen i området. Staten, genom Naturvårdsverket, har beslutat att området ska skyddas som naturreservat. Ytterligare motiv och avvägningar gentemot vindbruk ges under "Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken)".

Skogsstyrelsen är positiva till att naturreservatet bildas och har inga övriga synpunkter.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Västerbottens ornitologiska förening är positiva till att Kaskeluoktliden skyddas som naturreservat.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har lämnat ett generellt yttrande på ett flertal reservatsremisser. SGU anser att undersökning och kartläggning av malmpotentiella områden samt inventering av mineralfyndigheter ska undantas från föreskrifterna då sådan verksamhet utförs av en statlig myndighet. SGU framför att vissa typer av undersökningsarbeten ger obefintliga eller försumbar skada på mark och omgivning. SGU avstyrker reservatsbildningar i områden där det finns utpekade riksintressen enligt 3 kap. 7 § Miljöbalken. Vidare avråder SGU starkt från reservatsbildningar när de ligger i väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential såsom Guldlinjen. SGU anser att införande av sådana naturreservat kommer att försvåra framtida eventuell utvinning i berörda områden. SGU avråder även från reservatsbildningar i områden där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har efter remisstiden varit i kontakt med SGU. Länsstyrelsen och SGU delar uppfattningen att det finns undersökningar som kan genomföras utan att bryta mot naturreservatsföreskrifterna eller påverka syftet med naturreservatet och kan därigenom genomföras utan dispensförfarande, medan mer fördjupade undersökningar kan innebära en påverkan på mark, vegetation och arter. Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt med generella undantag från föreskrifterna när vilka åtgärder samt omfattningen av eventuella åtgärder inte är kända i förväg men kan, med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken, medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och är förenligt med föreskriftens syfte. I enlighet med 3 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.

Naturreservatet ligger inte inom ett område av riksintresse för värdefulla ämnen och mineraler (3 kap. 7 § miljöbalken). Naturreservatet berör inga gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen. Därmed finns inga formella anspråk på området för mineralutvinning. Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör som allra störst nytta. Staten har i proposition 2021/22:58 och senare regeringsuppdrag till Naturvårdsverket beslutat att området ska skyddas som naturreservat, se vidare under rubriken Ärendets beredning.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Storumans kommun avstyrker reservatsförslaget. De ser inga motstridiga intressen i översiktsplanen men är kritiska till den höga andelen naturreservat i kommunen.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen arbetar utifrån de nationella miljömålen samt de åtaganden som Sverige skrivit under på EU-nivå (EUs *biodiversitetsstrategi*) och FN-nivå (*Konventionen om biologisk mångfald*) som rör biologisk mångfald och långsiktigt fungerande ekosystem. Formellt skydd är ett av flera viktiga instrument för att nå målen. Sverige är fortfarande långt ifrån de bevarandenivåer som krävs för att uppnå nationellt och internationellt uppsatta mål, även i Storumans kommun. Länsstyrelsen arbetar strategiskt för att naturreservat ska bildas på de platser där de gör som allra störst nytta.

Sametinget Sametinget skriver i sitt yttrande att det är viktigt att det samiska kulturlandskapet och historia synliggörs samt att föreskrifterna för naturreservatet inte hindrar samisk markanvändning. Sametinget noterar att samråd ska genomföras med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötseln.

Länsstyrelsens kommentar: Renskötsel i enlighet med rennäringslagen är undantaget från föreskrifterna (undantag b), och Länsstyrelsen bedömer att beslutet om naturreservat inte begränsar övrig samisk traditionell markanvändning. Länsstyrelsen samråder alltid med berörd sameby inför åtgärder som kan komma att påverka renskötseln.

Landsförbundet Svenska Samer (LSS) har i sitt yttrande ställt sig positiva till inrättande av naturreservat. Hänsyn ska tas till renskötselns markanvändning. LSS anser att det är viktigt att det inte stimuleras till nya aktiviteter som bland annat turism i områden med etablerad samisk markanvändning.

Länsstyrelsens kommentar: Renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning är undantaget från naturreservatets föreskrifter (undantag b). Naturreservatet kommer kunna besökas inom ramen för allemansrätten på samma sätt som innan beslutet om naturreservat.

Svenska Samernas Riksförbund (SSR) lämnar övergripande synpunkter på förslaget och hänvisar till berörd sameby för områdesspecifika synpunkter. SSR anser att det är viktigt att naturreservaten inte orsakar olägenhet för renskötseln i länet. Inskränkningar i renskötselrätten ska ske i samförstånd med rättighetshavarna, samebyarna. Som exempel på åtgärder som kan påverka renskötseln anges bränningar och stängsling.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har i september 2023 genomfört konsultation med Vapstens sameby. Samebyn har också fått remissförslaget. Inför skötselåtgärder ingår alltid samråd med samebyn vid planering av genomförandet.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Kaskeluoktliden naturreservat är ett större sammanhängande urskogsartat och lövrikt granskogsområde som ligger ca 1,5 mil nordväst om Storuman. Reservatet har mycket höga naturvärden knutna till det naturskogsartade skogstillståndet, med allmän förekomst av strukturer som grova flerhundraåriga granar och grov stående- och liggande död ved. Reservatet hyser många sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskogar. Det finns även ett tydligt inslag av i huvudsak hydrologiskt intakta våtmarker, mindre tjärnar och skogsbäckar. Delar av reservatet är påverkade av dimensionshuggningar och dikningar. Kvarnbäcken mellan Vallträsk och Sabotssjön har tidigare använts som flottningsled och kan vara påverkat av flottledsrensningar.

Kaskeluoktliden kan besökas året runt för t.ex vandring, fågelskådning, svamp- och bärplockning. Naturreservatet är lättillgängligt då det korsas av en skogsbilväg i den norra delen.

I reservatet finns uppgifter om fornlämningar i form av ett sameviste i nordligaste delen av sjön Vallträsket och en offerplats på toppen av berget Signalhobben.

Reservatet ligger inom Vapstens samebys renbetesmarker.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Kaskeluoktliden är ett mycket värdefullt urskogsartad granskog- och vildmarksområde som hyser en mångfald av arter som är knutna till dessa miljöer. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk, dikning och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Området som helhet är mycket lite påverkat av skogsbruk och skötselinriktningen är därför huvudsakligen fri utveckling. Vissa våtmarker är påverkade av dikningar och vissa vattendrag kan ha påverkats av flottledsrensningar. På grund av detta så har ekosystemens funktion i delar av området påverkats negativt. I områdets exploaterade delar (ledningsgator och vägkanter) kan också skötselåtgärder gynna pollinatörer och andra arter med krav på återkommande slåtter. Ett bevarande och en utveckling av områdets höga naturvärden förutsätter därför att skötselåtgärder kan genomföras för att gynna dessa bevarandevärden på kort och lång sikt. Därför möjliggörs naturvårdande skötsel såsom hydrologisk återställning och skötsel för pollinerande insekter. Att området ska kunna vara en tillgång för friluftslivet förutsätter också skötselåtgärder kan genomföras för att underlätta för besökare och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Naturreseptatet omfattar bara Sveaskogs marker och är i första hand avgränsat med utgångspunkt i reservatets huvudsyfte om bevarande av områdets naturskogar, vilket i sin tur utgår ifrån regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar. Även lantmäteri- och sköseltekniska aspekter har beaktats i avgränsningen.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreseptatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreseptat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Kaskeluoktliden vars naturvärden kan främjas av sköselåtgärder och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreseptat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Kaskeluoktliden har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att bevara värdefull natur. Beslutet ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd⁴.
- Området ligger i ett landskap med hög koncentration av skyddade områden och skogar med dokumenterat höga naturvärden. Därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå⁵. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.
- I länets våtmarksinventering har våtmarksområdena inom reservatet bestående av Stormyran, Kåtamyran, Tvåladumyran, Stor-Rödmosamyran, Mittlidmyran och Sörmyran inklusive Nyängestjärnen och Tjärnen fått näst högsta naturvärdesklass (klass 2, AC23G5I03)⁶.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet och naturreservat är en av de skyddsformer som utgör basen i det formella skyddet av värdefulla naturområden och biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar 1200,5 hektar skog (varav 937,7 ha är produktiv skog), 2 hektar vattendrag och sjö och 217,2 hektar våtmark som med dess arter, strukturer och processer som i första hand stärker möjligheterna att nå miljömålet Levande skogar men även miljömålen Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

⁴ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2018. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 6762.

⁵ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

⁶ Länsstyrelsen i Västerbottens län. 1993. *Våtmarker i Västerbottens län*. Meddelande 1:1993.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Reservatet berör ett riksintresse för energiproduktion vindbruk (3 kap. 8 § miljöbalken). I närheten av reservatet finns även områden (ett kärnområde och en renflyttningsled) som är av riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken).

Naturreseptet berörs inte av några gällande undersökningstillstånd⁷, utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

Länsstyrelsen bedömer att beslutet om naturreseptat inte har någon negativ inverkan på rennäringsens möjlighet att nyttja områdena av riksintresse. Genom naturreseptatet bevaras möjligheterna att nyttja området skogar och våtmarker för bete och renflytt. Länsstyrelsen bedömer att riksintresset för energiproduktion påverkas av bildandet av naturreseptatet.

I Storumans och Sorsele kommuns tilläggsplan för vindkraft från 2010 anges att Vallträskhobben som ingår i Kaskeluoktlidens naturreseptat är lämplig för vindbruk. Utanför naturreseptatet har ett större område projekterats för uppförandet av vindkraftparken Vallträskhobben. I ett tidigt skede under tillståndprocessen för vindkraftparken har naturskogsområdet som utgör Kaskeluoktlidens naturreseptat exkluderats ur projektområdet på grund av de höga naturvärdena. Den föreslagna vindkraftparken förläggs i stället utanför naturreseptatets avgränsning. På så sätt har båda intressena givits möjlighet att använda mark- och vattenområdet.

Kaskeluoktliden är ett av de områden som ska skyddas som naturreseptat inom uppdraget att skydda statliga skogar ovan och i närheten av gränsen för fjällnära skog (se Ärendets beredning). Enligt den överenskommelse som har träffats mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och Länsstyrelsen får inte området upplåtas för verksamheter som skadar naturvärdena. Naturreseptatet har mycket höga

⁷ Sveriges geologiska undersökning (SGU). Mineralrättigheter. Kartvisare.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

skyddsvärden i form av stora, obrutna skogsområden, värdefulla våtmarker, viktiga livsmiljöer för hotade arter samt upplevelsevärden för friluftslivet.

I kommunens tilläggsplan framförs att vid vindkraftsetablering i området bör särskild hänsyn tas till rennäringens riksintressen och de frivilliga skogsavsättningar som finns. Dessa skogsavsättningar inkluderar större delen av Kaskeluoktlidens naturreservat.

Länsstyrelsen anser att Naturvårdsverkets regeringsuppdrag och överenskommelsen tillsammans med kommunens tilläggsplan styrker Länsstyrelsens bedömning att en långsiktigt god hushållning av området är områdesskydd i form av naturreservat.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att detta beslut om bildande av naturreservatet Kaskeluoktliden är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Effekter på ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatsbildningen har på olika ekosystemtjänster från naturreservatet. I bedömningen ingår de ekosystemtjänster som påverkas i måttlig till hög grad, både positivt och negativt.

Beslutet har störst positiv effekt på de stödjande ekosystemtjänsterna som är kopplade till artbevarande och biologisk mångfald, men även många andra ekosystemtjänster påverkas positivt. Länsstyrelsen bedömer att bland annat följande ekosystemtjänster påverkas positivt av beslutet:

- **Försörjande ekosystemtjänster** som produktion av livsmedel från vilda djur och växter.
- **Reglerande ekosystemtjänster** som flödesreglering, biologisk kontroll av skadegörare och global klimatreglering (kolbindning) utförd av växter.
- **Kulturella ekosystemtjänster** som tillhandahållande av attraktiva miljöer för friluftsliv, tillhandahållande av områden för forskning samt bevarande av naturen för framtida generationer.
- **Stödjande ekosystemtjänster** som ekologiska samspel, bevarande av biologisk mångfald inklusive genpool, habitat och hotade arter, samt tillhandahållande av livsmiljöer för arter, t.ex. barnkammare, boplatser för djur och fåglar.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Beslutet har störst negativ effekt på försörjande ekosystemtjänster kopplade till skogsbruk som produktion av träråvaror, bioenergi och biobaserade kemikalieråvaror. En nationell politisk avvägning har gjorts mellan produktion av virkesråvara och bevarande av skogar med höga naturvärden vid formuleringen av tidigare etappmål för miljömålet Levande skogar.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en intresseavvägning där hänsyn ska tas till enskilda intressen. Utgångspunkten vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen är att inskränkningar som motiveras av hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatets avgränsning och föreskrifter är nödvändiga för att skydda och utveckla områdets bevarandevärden. I avsnittet Motiv till skyddets utformning ges en fördjupad motivering till detta.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning för ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en bedömning om konsekvensutredning göras för ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Dessa föreskrifter gäller rätten att färdas och vistas, och ordningen i övrigt i området och exemplifieras i förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45) som förbud mot åtgärder som annars hade varit tillåtna enligt allemansrätten.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (SFS 2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter, exempelvis flodpärlmussla, är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- I enlighet med 2 kap. 16 § förordningen (1994:1716) ska tillstånd för utsättning av fisk sökas hos Länsstyrelsen. Tillstånd får inte ges för sådana fiskarter eller fiskstammar som är olämpliga med hänsyn till vattenområdets särart. Tillstånd får inte heller ges om det finns risk för spridning av smittsamma sjukdomar,
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars - 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt,
- Det är förbjudet att använda blyhagel vid jakt på våtmarker och över grunda delar av öppet vatten enligt 14b § förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter,
- Reservatet omfattas av strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. 13 - 18 §§ miljöbalken. Beslut om bygglov innebär inte att dispens från reglerna om strandskydd och reservatsföreskrifterna har beviljats. Inom naturreservat är det Länsstyrelsen som prövar ärenden om strandskydd.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Maja Östlund, handläggare områdesskydd, som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Simon Mattsson, handläggare områdesskydd och Henrik Sporrang, handläggare områdesskydd, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

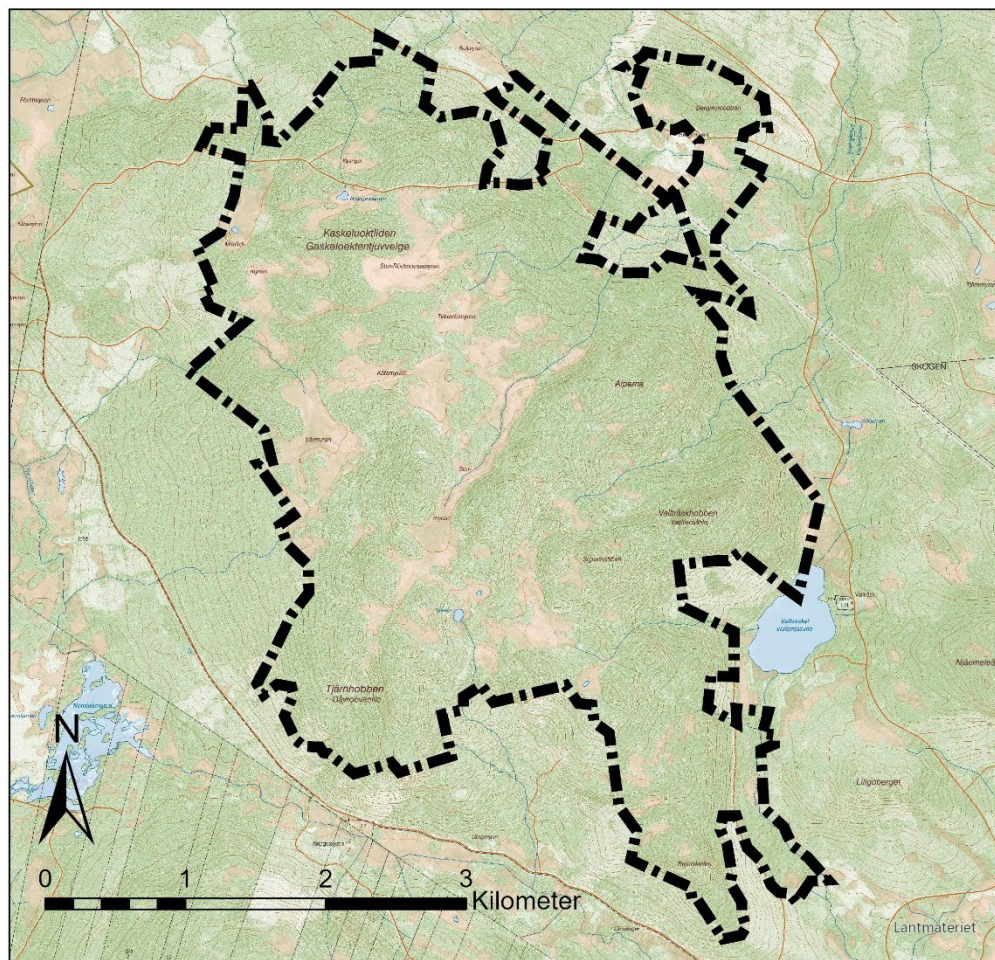
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive bilagor
3. Överklagandehänvisning regeringen

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Bilaga 1

Naturreservat

Kaskeloaktiden

Storumans kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut med
diarienummer 8173-2023

 Naturreservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (16)

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Dossiernummer
240447

Skötselplan för Kaskeluoktlidens naturreservat i Storumans kommun

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten.

1 Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa områdets värdefulla naturmiljöer i form av till stora delar urskogsartade höglägesgranskogar samt dess sjöar och vattendrag, våtmarker och andra öppna marker. Områdets helhetsvärden i form av ett stort sammanhängande naturlandskap med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Ett syfte är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är mer påverkat av dikning, flottledsrensning eller främjade arter så ska syftet även kunna nås genom att:

- återställa struktur och hydrologi i sjöar, vattendrag, våtmarker och skog
- bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat i vägkanter och annan öppen mark
- ta bort för området främmande arter

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

2 Fakta om naturreservatet

Namn:	Kaskeluoktliden
Dossiernummer:	2402447
NVR-id:	2061441
Kommun:	Storuman
Län:	Västerbotten
Lägesbeskrivning:	15 km NV om Storuman
Mittkoordinat:	582282, 7225915 (SWEREF 99 TM)

Datum
2024-09-04Diarienummer
8173-2023

Namn:	Kaskeluoktliden
Naturgeografisk region:	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns:	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare:	Sveaskog Förvaltnings AB
Fastigheter:	Storumanskogen 1:1
Förvaltare:	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal:	1500,7 hektar
Areal skogsmark:	1200,5 hektar
- varav nedan fjällnära gränsen:	552,3 hektar
- varav ovan fjällnära gränsen:	648,1 hektar
Areal produktiv skog:	939,7 hektar
Areal öppen våtmark:	217,2 hektar
Areal övrig öppen mark:	81,1 hektar
Areal vatten:	2 hektar

Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt Nationella Marktäckedata (NMD).

3 Naturtypsindelning

Följande naturtyper och arter förekommer i naturreservatet.

Datum
2024-09-04Diarienummer
8173-2023

Naturtyp enligt NNK	Kod	Areal (ha)
Taiga	9010	1144,8 ha
Öppna mossar och kärr	7140	221,2 ha
Skogbevuxen myr (91D0)	9740	73,6 ha
Fjällbjörkskog	9040	23 ha
Sjö	3100	0,9 ha
Myrsjö	3160	1,1 ha
Icke-natura skog	9900	20,3 ha
Öppen icke natura-naturtyp (ex vägren, elledningsgator etc)	6960	15,7 ha
Mindre vattendrag	3260	13,9 km
Icke-natura vattendrag, ej alpint	3999	137 m
Dike	109	268 m

Tabell med naturreservatets Natura-naturtyper enligt Natura-naturtypskartan (NNK), kartering enligt Naturvårdsverket.

Följande Natura 2000-arter har noterats i naturreservatet: lappranunkel (1972).

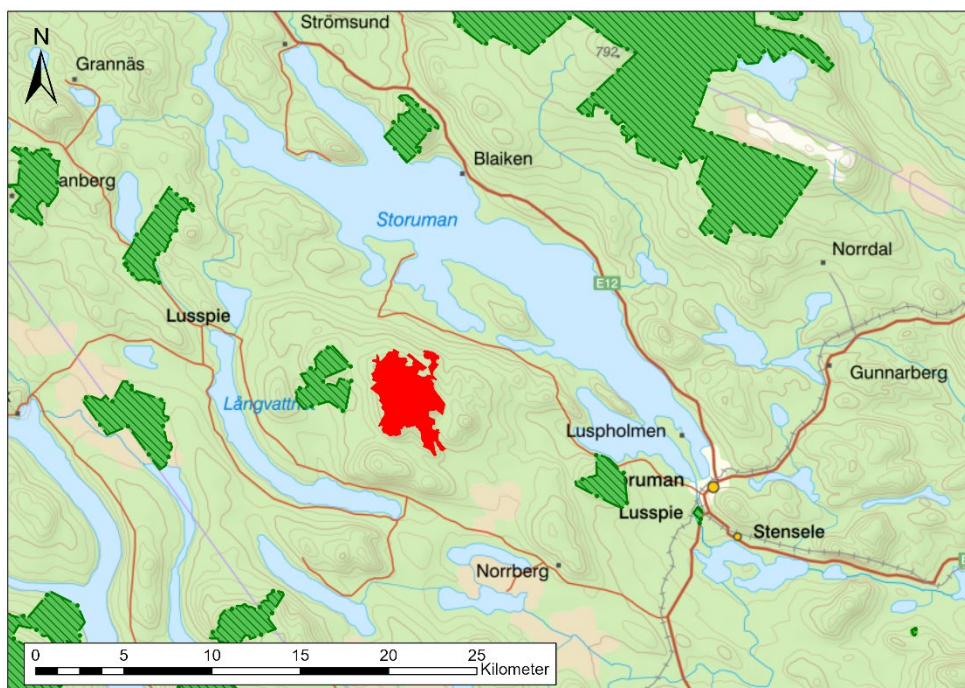
4 Beskrivning av naturreservatet

4.1 Läge och landskap

Området består av Kaskeluoktliden och dess sluttningar i alla väderstreck. Höjden över havet varierar från 470 upp till 725 m.ö.h. I området finns flera höjder, Kaskeluoktliden, Bergmyrhobben, Alperna, Vallträskhobben, Signalthobben, Tjärnhobben och Bräntskallen. I sydost ligger byn Vallträsk med ett par hus intill sjön Vallträsket. I de flackaste, lägsta delarna mellan höjderna finns flertalet större myrar, flera mindre tjärnar samt flera mindre bäckar.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Naturreseptatet Kaskeluoktliden (helmarkerat i rött) ligger cirka 15 km V om Storuman. På kartan syns också några närliggande naturreseptat (helmarkerade och streckade i grönt).

4.2 Naturgeografiska förhållanden

Berggrunden i området består av kvartsit med lerskifferinlagringar. Dominerande isrörelseriktning har varit från nordväst. Alperna och Vallträskhobben är s.k. flyggberg med tydliga branta stup på sydöstra sidan, präglade av glacial erosion, medan övriga sidor är rundade.

Jordarten kan förväntas bestå mestadels av näringsfattiga moräner. Inom långlänta områden återfinns moränbacklandskap med dödismorän.

4.3 Skog

Skogen i området domineras av urskogsartade höglägesgranskogar med hög beståndsålder och gott om gamla granar på minst 200 år. Skogen har ofta relativt hög produktivitet med ört/ört-ristyp och högörtstyp i fuktdrag. Skogen är fullskiktad, luckig och åldersspridd och det finns överlag allmänt med garnlav. Det finns ett sparsamt till allmänt inslag av lövträd, främst björk, men även ett visst inslag av sälg och rönn. Upp mot topparna närmare 700 m.ö.h ökar lövinslaget med större inslag av björk.

Det förekommer allmänt till rikligt med död ved i form av granlågor i alla stadier av nedbrytning och stående döda granar. På många ställen finns helt garnlavsdraperade grova döda granar. Mängden död ved varierar från riklig i de

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

södra delarna till måttlig i de norra delarna. Dimensionerna är ofta imponerande med träd och lågor grövre än en meter vid roten men det finns död ved i alla dimensioner. Bitvis saknas vissa nedbrytningsstadier i delar som är mer påverkade av äldre skogsbruk. Området är i varierande grad påverkat av plockhuggning där det södra området är näst intill opåverkat medan det norra området visar på större påverkan med en 120-170-årig skiktad grannaturskog, enstaka träd äldre än 200 år och måttlig förekomst av död ved av gran. Ett centralt högt beläget område avverkades hårt för ca. 70 år sedan. Granen har haft svårt att återetablera sig och området består idag av ca. 70-årig björkskog med enstaka äldre granar. Mindre områden intill reservatets gränser har avverkats och består idag av ungskog.

4.4 Våtmarker

Det finns flertalet stora sammanhängande våtmarker samt mindre insprängda myrar i reservatet. Våtmarkerna utgörs främst av öppna mossar och kärr och skogbevuxen myr inom ett Aapamyrkomplex. I länets våtmarksinventering har våtmarksområdena i de nordvästra delarna av reservatet bestående av Stormyran, Kåtamyran, Tvåladumyran, Stor-Rödmossamyran, Mittlidmyran och Sörmyran inklusive Nyängestjärnen och Tjärnen fått näst högsta naturvärdesklass (klass 2, AC23G5I03). Majoriteten av våtmarkerna förefaller vara opåverkade av dikning med undantag för t.e.x vid Nyänget, öster om Tvåladumyran och norr om Bräntskallen med påverkan av dikning.

4.5 Sjöar och vattendrag

Reservatet inkluderar en del av sjön Vallträsket i sydöst och fem mindre myrtjärnar. Ett tiotal mindre vattendrag rinner genom reservatet, där några av dem mynnar ut i de något större bäckarna Kvarnbäcken och Tjädervinbäcken med inlopp i sjön Gaskeloekte. Vallträskets utlopp följer reservatets östra gräns och har historiskt brukats som flottsled. Vattendragets naturlighet kan därigenom ha påverkats i samband med detta.

4.6 Naturvårdsarter

Kaskeluoktliden naturreservat utgör en mycket lämplig miljö för arter knutna till äldre grannaturskog med riklig förekomst av död ved.

Datum

2024-09-04

Diarienummer

8173-2023

Följande skyddsvärda eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter har påträffats (hotkategori enligt Artdatabankens Rödlista 2020¹ inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar):

Blodticka, Doftskinn (NT), doftticka (VU), gammelgranskål (NT), granticka (NT), grantickeporing (VU), gränsticka (NT), harticka (NT), kötticka (NT), lappticka (VU), ostticka (VU), rosenticka (NT), rynkskinn (VU), sprickporing (VU), stjärntagging (NT), stor aspticka, tajgaskinn (VU), tretåig hackspett (NT), trådticka, ullticka (NT), vedticka, violmussling (NT), brunpudrad nållav (NT), bårdlav, garnlav (NT), gulnål, knottrig blåslav (NT), ladlav (NT), liten sotlav (VU), luddlav, lunglav (NT), rödbrun blekspik (NT), skrovellav (NT), sotlav, stuplav, sitgrynig nållav (NT), vitskaftad svartspik (NT), bronshjon, dvärghäxört, fjällskräp, lappranunkel, nordisk stormhatt, smörbollar, spindelblomster, torta, mörk husmossa, lungpipare och tajgablåstjärt (EN).

4.7 Kulturhistoria och markanvändning

Fornlämningar och andra kulturhistoriska lämningar

Två registrerade fornlämningar finns inom området. På toppen av höjden Signalhobben finns en obekräftad fornlämning där det enligt traditionen ska finnas en samisk offerplats högst uppe på högsta berget vid stora block väst om sjön Vallträsket. Exakta platsen är dock okänd. Intill sjön Vallträsket ska det enligt uppgift funnits ett sameviste som användes under vår och höst. Enligt uppgiftslämnaren ska en same vid namn Ortamasen ha bott där².

Flottningsled

Vallträskets utlopp har historiskt använts som flottningsled för virke som transporterades via Stabburbäcken och Sabotssjön vidare mot kusten.

Skogsbruk

Skogen i reservatet bär måttligt med spår av äldre tiders nyttjande. Det finns spridda stubbar efter plockhuggning i området.

4.8 Renskötsel

Naturresevatet ligger inom fjällsamebyn Vapstens förvinter-, vårvinter och vinterbetesland, som nyttjas från senhösten till våren. Inga riksintressen för

¹ SLU Artdatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*.

² Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken eller strategiska platser enligt Sametingets kartor³ berörs.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

4.9 Friluftsliv

Naturreservatet Kaskeluoktliden är ett vidsträckt vildmarksområde med urskogsartade grannaturskogar. Reservatet passar bäst för egna äventyr och naturstudier. Naturreservatet kan nås från flera skogsbilvägar som ansluter till reservatet. Tidvis kan skogsbilvägarna vara bommade eller oplogade (alternativt svårframkomlig med bil). På vintertid kan reservatet även nås via en skoterled som går mellan Kaskeluokt och Norrberg i närheten av den östra gränsen.

Naturreservatet saknar besöksanordningar som leder och raststugor men kan besökas året runt för vandring, fågelskådning, svamp- och bärplockning eller skidåkning. Inom reservatet finns flertalet höjder med en fin utsikt över det vidsträckta granurskogslandskapet. Kaskeluoktlidens höjder har bitvis relativt svårframkomliga branta sluttningar men de nordligare och centrala delarna är flackare med mer lättframkomlig terräng.

5 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i tre skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde (se även bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

³ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

5.1 Skötselområde 1: Grandominerad skog (1203,5 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av gammal, urskogsartad höglägesgranskog och äldre grannaturskog. Skogarna är flerskiktade med tydlig åldersspridning i trädskiktet. Här finns rikligt med gamla granar kring 200–300 år och ett bitvis rikligt lövinslag som utgörs främst av björk men även enstaka sälk och rönn. Centralt i området finns ett parti som tidigare avverkats och utvecklat fjällbjörkskogskaraktär med ca. 70-årig björk och visst inslag av gamla granar. I de nordligaste delarna förekommer även sparsamt med tall och asp. I området finns många fuktdrag och bäckmiljöer med högorter. Tillgången på död ved är god och i stora delar av området finns mycket rikligt med ofta grov död ved, både stående och liggande i olika stadier av nedbrytning. Skogarna bär över lag mycket få spår av tidigare skogsbruk. Längs reservatets yttergränser finns mindre arealer med ungskog av tall, gran eller contortatall.

I skötselområdet växer enligt äldre rapportering den prioriterade Natura 2000-arten lappranunkel (1972).

Bevarandemål

- Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Där så är lämpligt ska vägkanter/vägområden/ledningsgator inom reservatet vara rika på strukturer och livsmiljöer som gynnar pollinerande insekter och andra arter som trivs i dessa miljöer.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen grandominerad skog ska vara minst 1203,5 ha

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin övervägas.

Åtgärder i vägkanter/ledningsgator och andra öppna miljöer:

Vägkanter eller annan öppen mark i anslutning till infrastruktur kan fungera som livsmiljö för pollinerande insekter och många andra skyddsvärda arter genom att erbjuda naturtyper som minskat kraftigt i odlingslandskapet såsom temporärt ohävdade marker, årligen slåtrade eller extensivt skötta ytor. Där det finns potential att hysa skyddsvärda arter kan anpassade skötselåtgärder i områdets vägkanter/ledningsgator övervägas för att gynna dessa miljöer och arter. Det kan ske, i samverkan med t.ex. väghållare eller ledningsägare, exempelvis genom anpassad slåtter av blomsterrika vägkanter; genom att spara lövträd eller blommande lågväxande buskar i samband med röjning; genom att samla upp avslaget material i samband med slåtter eller röjning; genom att skapa markblottor eller genom att placera ut död ved.

5.2 Skötselområde 2: Våtmarker (295,6 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar alla våtmarker i naturreservatet. I skötselområdet ingår både skogsbevuxen myr samt öppna myrtyper. Vid Nyänget, öster om Tvåladumyran och norr om Bräntskallen är våtmarkerna påverkade av dikning.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen våtmarker ska vara minst 295,6 ha.

Skötselåtgärder

Fri utveckling:

Våtmarkerna ska i huvudsak lämnas för fri utveckling där de naturliga processerna tillåts fortgå ostört.

Främmande arter:

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort

Hydrologisk återställning:

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin övervägas.

5.3 Skötselområde 3: Sjöar och vattendrag (2 ha resp. 13,9 km)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar reservatets bäckar, myrsjöar och sjöar och dessa vattenmiljöers svämplan (dvs den yta som påverkas av återkommande översvämningar. Vallträskets utlopp har genom naturreservatet ett meandrande lopp som bitvis omges av små våtmarker och sumpskogar. Vattendraget ska historiskt ha nyttjats som flottningsled och kan därför vara hydrologiskt påverkad av rensning och rätning.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.
- Arealen sjöar och vattendrag ska vara minst 2 ha resp. 13,9 km.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt av exempelvis flottningsåtgärder kan restaurering för återställning av hydrologin övervägas.

6 Skötsel för friluftsliv

För reservatets skötsel för friluftsliv redovisas här mål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås och därmed ge en tydlig bild av hur reservatets syfte ska tillgodoses. Här redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter.

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Beskrivning

Naturreservatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva vidsträckt, förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området till bär- och svampplockning, skidåkning, fiske och jakt.

Tillgängligheten är relativt god med flera skogsbilvägar som ansluter till naturreservatet. Dessa plogas eventuellt inte vintertid och kan även tidvis vara bommade.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Intressanta natur- och kulturvärden ska bevaras, vårdas och skötas så att områdets upplevelsevärden för friluftslivet bevaras.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.
- Områdets entré och friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.
- Reservatets intressanta naturmiljöer och arter ska kunna besökas utan att skada dem.

Åtgärder för friluftsliv

- Minst en informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet.
- I dialog med markägaren Sveaskog ska en bedömning göras om behov finns av uppförande och förvaltning av anläggningar såsom leder, parkeringsplatser, grillplatser, vindskydd och stugor.
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.
- Om besökare påverkar reservatets känsliga naturmiljöer och värdefulla arter, t.ex. genom markslitage eller påverkan på livsmiljöer för skyddsvärda arter, ska lämpliga åtgärder för att minska påverkan kunna genomföras. Aktuella åtgärder kan exempelvis vara informationsinsatser och kanalisering med markering av stig och spänger.

7 Nyttjanderätter

- Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får uppföras och befintliga sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.
- Det finns en kraftledning som går genom den nordöstra delen av naturreservatet. Kraftledningen med tillhörande kraftledningsgata får enligt reservatets föreskrifter underhållas inom ramen för befintlig koncession och ledningsrätt.

8 Samråd med rennäring

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Kaskeluoktlidens naturreservat som kan medföra påverkan på rennäringen. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

9 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårds-verkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

10 Sammanställning av skötselåtgärder

Naturreservatets planerade skötselåtgärder är främst inriktade på att bevara de värdefulla grannaturskogarna och att tillgängliggöra naturreservatet för besökare.

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Gränsmarkering	Se bilaga 1 i beslutet och kap. 9	1
Montering och underhåll av informationsskylt	Se bilaga 1	2
Hydrologisk återställning	Skötselområde 1,2,3	3
Åtgärder för att bibehålla öppna miljöer och öka mängden lämpligt substrat på vägkanter och annan öppen mark	Skötselområde 1	3

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Åtgärder för att förhindra spridning och etablering av främmande arter	Se kap. 5	Vid behov
Åtgärder för att förhindra slitage och störningar på naturtyper och arter	Se kap. 6	Vid behov

Tabell med sammanställning av skötselåtgärder. Siffran anger prioritetsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser. 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

11 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

11.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

11.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturreservatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

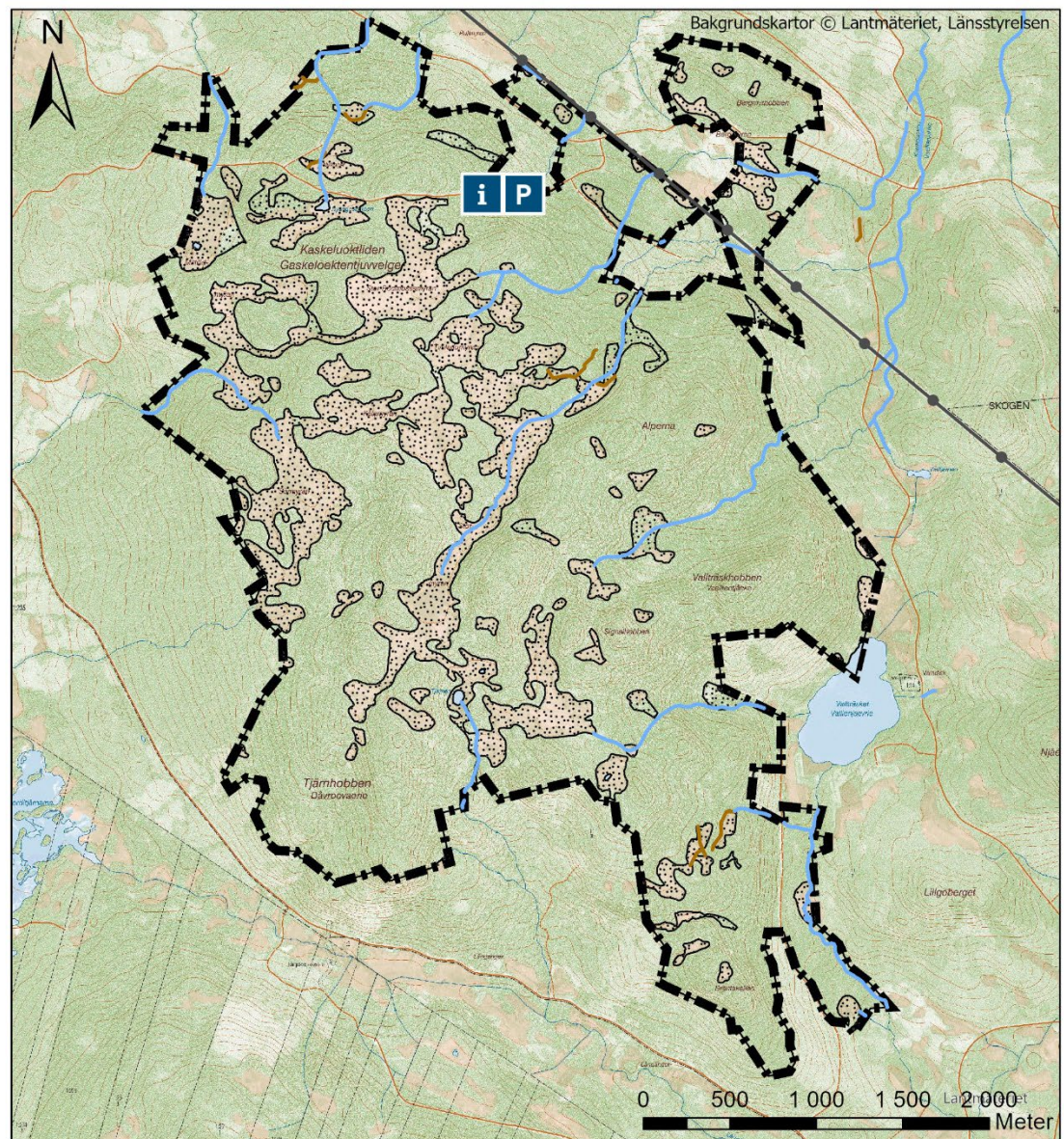
Bilagor

1. Karta över skötselområden och informationsskylt

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Bilaga 1

Bilaga 1. Karta med skötselområden tillhörande skötselplanen för naturreservatet Kaskeluohtiden, Storumans kommun. Dnr 8173-2023.

Skötselområde

- 1. Grandominerad skog
- 2. Våtmarker
- 3. Sjöar
- 3. Vattendrag

 Reservatsgräns Kraftledning Dike Informationsskylt Parkeringsplats

Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta över skötselområden för Kaskeluohtidens naturreservat.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3

Datum
2024-09-04

Diarienummer
8173-2023

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.